

РОЗДІЛ 3

ЕРГОТЕРАПІЯ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Наталія ГРЕЙДА

к. пед. н., доцент,

доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії,

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНІ СТРАТЕГІЇ В СУЧАСНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Слово «ерготерапія» походить від латинського *ergon* – праця, заняття і грецького *therapia* – лікування. Таким чином, ерготерапія – це зцілення через діяльність. Ерготерапія – це складний процес реабілітаційних заходів, спрямований на відновлення повсякденної діяльності людини з урахуванням наявних у неї фізичних обмежень. Також часто зустрічається термін окупаційна терапія, який походить від англійського слова «*occupation*» та має зміст «повсякденні дії».

Ерготерапевти або окупаційні терапевти допомагають пацієнту стати максимально самостійним та незалежним у побуті та повсякденному житті, адаптуватися у соціумі [3, с.6].

Без участі пацієнта ерготерапія неможлива. Іншими словами, пацієнт все робить сам: він сам себе заново перенавчає під керівництвом окупаційного терапевта.

Після Першої та Другої світових воєн, ерготерапевти або окупаційні терапевти почали займатися з ветеранами війни, використовуючи повсякденні дії, щоб прискорити процес їхньої реабілітації. Сьогодні окупаційні терапевти

працюють у різноманітних закладах, зокрема, у лікарнях, школах, дошкільних закладах, закладах для людей похилого віку, у закладах послуг для громади. Ерготерапевт глибоко проникає у життя клієнта або пацієнта з вродженими і набутими хворобами, після травм, з інвалідністю, похилого і старечого віку.

Важливим напрямком роботи ерготерапевта є відновлення професійних умінь та навичок пацієнта з метою відновлення його трудової діяльності, матеріальної та моральної незалежності. У випадку неможливості повернення після травм та хвороб на попереднє місце роботи, ерготерапевт допомагає особі знайти ті заняття або професію, яка буде відповідати його можливостям.

Зайнятість в ерготерапії полягає в тому, щоб допомогти людині з послабленим здоров'ям займатися улюбленою справою, відновити навчання, мати можливість повноцінно відпочивати.

Одним із важливих напрямків в ерготерапії є сенсорна інтеграція, яка покращує моторику та рухові можливості пацієнта. Вона здійснюється засобами спеціальних вправ та ігор, які покращують здатність мозку обробляти інформацію, яка надходить від органів чуття. Це можуть бути вправи на розвиток рівноваги, відчуття дотику та меж свого тіла, на покращення координації. Можна застосовувати різні типи дихання, грудне та черевне з глибоким вдихом та подовженим видихом, вчити пацієнта виконувати дихання діафрагмою [1, с.301; 2, с.515].

Конгнітивна модель окупаційної практики, яка пов'язана з мисленням (сприйняттям, розвитком інтелекту, мовлення, відновленням пам'яті, концентрацією уваги, емоціями та свідомістю) також вимагає від ерготерапевта підбору великої кількості спеціальних завдань для конкретного пацієнта з урахуванням його особливостей розвитку та захворювання, травми чи інвалідності [3, с.120].

Окупаційний терапевт розробляє підхід до кожного випадку, щоб допомогти людині стати більш незалежною та покращити якість її життя. Спільна робота ерготерапевта та пацієнта передбачає покращення або

відновлення моторних навичок, когнітивних здібностей, емоційного та психічного здоров'я, навичок соціальної взаємодії, повернення до професійної діяльності або компенсації у полегшених умовах праці та зайняття хоббі.

Висновок. Ерготерапевтичні стратегії полягають у використанні різних методик та втручань, спрямованих на відновлення і підтримання навичок самообслуговування і підвищення соціальної активності, що використовують в якості основного лікувального засобу фізичну активність хворого.

Список літератури

1. Грейда Н. Фізична терапія та ерготерапія осіб з інвалідністю. *Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу* : матеріали доп. учасн. ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., м.Луцьк, 25 трав. 2023 р. Луцьк : ЛІРОЛ, 2023. С.300-303.
2. Кондзерська В.І., Грейда Н.Б. Сенсорна інтеграція дітей засобами ерготерапії. *Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних наук* : матеріали ІV Міжнар. наук.практ. конф., м.Луцьк, 11 листопада 2021 р. Луцьк, 2021. С.514-516.
3. Майкова Т.В., Афанасьєва О.С. Основи ерготерапії: підручник. Дніпро: Журфонд, 2021. 364 с.